

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se tiskne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vprašanje in odgovor.

Našim bralcem je znano, da je ces. namestništvo v Gradci razpustilo okr. zastop v Celji. Nihče ni dyomil, da se je to moralo zgoditi, odkar je upravno sodišče na Dunaji razsodilo, da posestniki hiš brez drugega zemljišča nimajo pravice voliti v ta zastop. Na robe, lahko smo se čudili, da ni tega ces. namestništvo hitro storilo, ko je dobilo to razsodbo v roke.

Vendar naj bode to že, kakor drago, sedaj se je zgodilo in mi smo tega veseli, ker vidimo da na slednje vendar le zmaga pravica in da ni neka gospôda, ki sovraži vse, kar je slovensko, vsemogoča, kakor je doslej bila podoba, da je. Gg. dr. Foregger in nebedigatreba Bolški graščak, baron Hackelberg, pa še tega ni sta verjela ter sta koj v prvem hipu skovala srborito vprašanje do ministra notranjih zadev, grofa Taaffe, kaj da je krivo tega. Uzrok sta vedela ravno tako, kakor mi drugi, vendar pa sta to vprašanje stavila in glasila nemškutarije v Celji, v Mariboru in v Gradci, so jima pritrjevali v tem, kakor da bi v Celji in v cellem okraji že gorelo vsled tega razpusta.

Grof Taaffe jima ni ostal na dolgu, dne 28. novembra jima je v drž. zboru odgovoril in to tako, da bi njiju in vso nemškutarijo bila lahko rdečica polila, žal, da pri tacihi ljudeh to ni več mogoče. Gospod minister je rekel:

Poslanca dr. Foregger in baron Hackelberg sta v seji dne 18. novembra vprašala: 1. Ali je bila Nj. ekscelenciji znana naredba štaj. namestništva, da se razpusti Celjski okr. zastop, še predno se je to zgodilo in 2. kateri silni uzroki so povzročili to naredbo?

Meni je čast, da odgovorim na ti vprašnji to-le: Ko so se leta 1886 razpisale volitve za okr. zastop v Celji, tedaj se je zahotevalo vsled reklamacij, (gospa Marija pl. Berks je bila vložila pritožbo zoper nekatere volilce v skupini velicih posestnikov. Ured.) naj se iz-

bríše iz zapisnika velikega posestva 88 volilcev in to zavoljo tega, ker ne morejo, deloma za to, ker ne plačujejo nič, deloma pa za to, ker plačujejo premalo zemljiškega davka, veljati za volilce skupine velicih posestnikov v smislu postave, ki velja za štaj. okr. zastope.

Okr. glavarstvo v Celji je pritrnilo temu ugovoru gledé osmih oseb, ki ne plačujejo nobenega zemljiškega davka, marveč samo davek od svojih poslopij, odklonilo pa je ugovor gledé ostalih oseb, ker plačujejo tudi nekaj zemljiškega davka. Le to razsodbo je na ugovor potrdilo namestništvo z razsodbo z dne 14. julija 1888, št. 13.935, in je prišla tedaj razsodba v smislu izrečne določbe § 26 postave o štajarskih okrajnih zastopih z dne 14. junija 1866 konečno v veljavo.

Za voljo tega se je volitev v tej skupini izvršila na podlagi pravomočno dognanega zapisnika volilcev ter se je po volitvah vseh skupin tudi osnoval okr. zastop meseca decembra 1886. Na pritožbo, ki se je vložila zoper omenjeno razsodbo namestništvu z dne 14. julija 1886, izpoznalo je upravno sodišče na Dunaji z razsodbo z dne 17. junija 1887, št. 1638, da se ona razsodba razveljavi, ker je bilo pomajnkljivo postopanje ter se je cela stvar izročila istej oblastnji, naj razsodi na novo. Ob enem pa je upravno sodišče v nagibih svojih določilo ona načela, po katerih se mora razsoditi, kdo da ima pravico voliti v tej skupini.

Ces. namestništvo, ki je bilo pri tej novi razsodbi navezano na pravne nazore upravnega sodišča, je pritrnilo potem z razsodbo z dne 14. julija 1888 reklamacijski, oziroma ugovorni zahotevi gledé 71 volilcev ter je ukazalo, naj se izbríšejo iz zapisnika velicih posestnikov. Ali vsled tega se je izpremenila bistveno pravna podlaga za to, da obstoji še nadalje okr. zastop, kajti v skupini velicega posestva je volilo več oseb, ki nimajo ali niso imele volilne pravice v tej skupini, na drugi strani pa se ne

sme po določbah postave o okrajnih zastopih — razveljaviti volitev, zakaj okr. zastop se je bil že osnoval. Tako pa ni mogla razsodba upravnega sodišča dobiti veljave, ako se ne razpusti okr. zastop in za to je namestništvo z ukazom z dne 16. novembra imenovani okr. zastop razpustilo in to na podlagi § 81 štaj. postave za okr. zastope.

Le-to je vodilo namestništvo, da je razpustilo okr. zastop v Celji. Ker pa še ni dobila pravne moči le ona naredba in ker je mogoče, da bo moralo ministerstvo notranjih zadev še razsoditi o ugovoru zoper to naredbo, omenim le-te dejanske okoliščine.

Kar se tiče pa vprašanja gospodov, ali mi je bila znana naredba namestništva o razpuščenju okr. zastopa v Celji, predno se je izvršila, navedem to, da sem izvedel o tem iz poročila namestništva z dne 16. nov., le-to pa mi je došlo dne 19. novembra.

Tako je odgovoril minister grof Taaffe, poslanci na desnici drž. zbora so mu pritrjevali ali na levici je vse molčalo — očitno znamenje, da jih je ministrov odgovor poparil, težko pa, da je veliko jim pripomogel tudi do —boljšanja.

Bralna društva.

O namenu in potrebi „bralnih društev“ nam piše prijatelj slov. ljudstva precej dolgo pismo ter izpoveda v tem svoje dobre misli. Le-te so mu gotovo na čast in nam je le žal, da ne smemo povedati imena blagega moža, sicer pa sodimo, da storimo prav, če jih objavimo na tem mestu. Pismo se glasi tako-le:

V Vašem listu št. 46 berem dopis iz Konjiškega okraja, v katerem dopisnik med drugim predlaga, naj bi posojilnice itd. vsako leto nekaj darovale za naročilo in razširjanje slov. časopisov med kmeti. Ne gledé na to, da takovo ravnanje menda ne spada v delokrog posojilnic, morala bi se, ako naj ima to tudi uspeh, osnovati posebna društva, ki bi razposojevanje listov posredovala itd. Vse to pa se mi ne zdi prav praktično, ker čitanje časnikov ima po mojem mnenju za kmeta le tedaj večjo vrednost, če ima kmet priliko, o čitanem tudi svoje mnenje proti tovarišem svojega stanú izjaviti. S kratkimi besedami: On naj misli, kaj je čital!

Ako stojé taka društva, katera bi potem morali imenovati: „bralna društva“ pod vodstvom tako imenovanih olikanih ljudi, t. j. ljudi, ki niso kmečkega stanú, potem se kmet že več noče prav po svoje izražati, ter se večkrat sramuje, svoje mnenje drugim povedati, čeravno je morebiti prav jedrnatih misli.

Mislil sem si tedaj, da bi bilo morebiti bolje sredstvo, da se doseže kaj v tej reči, ko kmečki fantje ali kmetje sami med seboj

ustanovili taka bralna društva. Vsi udje takega bralnega društva imeli bi enakomerno nositi stroške za list, katerega si naročijo.

Recimo, da je naročen „Slov. Gospodar“. List stane s poštnino vred celo leto 3 fl. Ako bralno društvo obstoji samo iz deset udov, imel bi plačati vsak ud 30 kr. na leto, kar gotovo ni veliko! Pobirajo jo fantje tudi za veselice, med seboj in pri primožnejših ljudeh denar za strelni prah!

Da naj bi se v taka bralna društva zjedini le fantje, ki so tudi drugače dobri prijatelji, to je pogoj, ker drugače bi bilo lahko mogoče, da bi ta družba bila le gnezdo. Da bi pa takova bralna društva kmečkemu ljudstvu veliko koristila, upam, da mi vsakdo pri-trdi. — (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Domača živina in nje vzboljšanje.

Kdor hoče imeti od svoje živine dobička pa tudi veselja, njemu ne bode vse eno, kako da postavi v hlev, med živino, katero že ima. To se umeje že samo po sebi, da si nihče, tudi mlad gospodar si ne spravi koj v enem celega števila živine v svoje hleve, ampak to dela previdno. Nekaj ga v tem vodi denar, ki ga je treba za živino, nekaj pa tudi potreba, kajti živine, ki je ne potrebuje tako hudo, ne kupi dokler mu je ni potreba.

Le-ta potreba nastane pa mu iz različnih uzrokov. Človeku je potreba živine za vprego, za mleko, za rejo, za pitanje ali še za kako drugo korist. Brž ko nastane taka potreba in silniša, ko je ona, tem hitreje mu je seči v žep ter kupiti živinče, ki mu ga je potreba.

Pri tem se mu je se vé, da ravnati po svoji mošnji ali tudi na druge reči gleda, ako mu je le mogoče. Na vsak način mu velja kot glavno načelo, da si z novim živinčetom vzboljša, to se pravi, k živini, ki jo že ima, še pridobi tako, ki vstreza njegovi potrebi pa tudi k ostali živini stoji dobro ter je vredna, da stopi v nje vrsto.

Izlasti pri kravah, ki so za pleme, treba je previdnosti, kajti pri njih se opeče človek sila lahko in izredi si iz njih lahko živino, ki mu ni na hvalo. Pri teh kravah je torej dobro, če se gleda na barvo. Le-ta mora biti taka, da se prileže barvi domače živine. Kdor ne gleda na to, tak si napravi čudno zmešnjavo barv, skorej mu bode v hlevu toliko različnih barv, kolikor stoji v njem živine. O njem se reče lahko, da redi živino tje v dan in če ga še sodi kdo huje, poreče mu, da je slab gospodar.

Ali to še ni vse, barva je le nekaj zunanega in pri različnih barvah utegne še le dati živina dobička. Druga pa je, če je živina raz-

lične velikosti, to je, če živina enacih let ne stoji kar se tiče velikosti, v nobeni pravi razmeri, če je je nekaj premale, nekaj pa že skorej prevelike za kraj in podnebje, kjer se redi. Majhne krave in majhni voli niso sicer veliko vredni, vendar pa so za kake kraje prava dobrota in neumno bi bilo tje spravljati živino, ki je prevelika in torej ne kaže za razmere, ki so v takem kraju. Na robe, krivo bi bilo, ko bi spravljal človek majhno živino v kraj, kjer se lahko redi večja, taka, ki daje več mesa, kedar se pobije in lažje potegne voz iz mesta, kedar je na njem večja teža.

Še več. Ni vsa naša živina ene vrste ali kakor se pravi, ene pasme in te pasme imajo različne lastnosti. Kdor pozna le-te lastnosti in jih primerja svojemu gospodarstvu, tedaj potrebam, kakor jih terja njegovo gospodarstvo, tak si pravi s časom živino, ki mu ni samo na hvalo, ampak vrže mu dobička veliko več, kakor če kupuje le živino tako bolj v dan, kakor mu ravno mošnja nese ali kakor se pripelja ravno živina na sejem, na katerem si išče živinčet za svoje hleve.

Za vse potrebe pač ne izdajo živinčeta, naj so potlej iz katere koli pasme. Kdor zahteva od svoje živine, naj ima, kolikor je mogoče, dobrih lastnosti, njemu se svetuje sem ter tje, naj si izbere pingavsko ali helansko pasmo. Živina le-teh pasem ali vrst je dobra za vprego, krave so dobre mlekarice, voli se hitro opitajo in spečajo, kajti njih meso je prav okusno.

V „kmetijskem berilu“ popisuje se pingavska pasma tako-le: Pingavska pasma je doma v goratih krajih na Solnograškem in sicer v Pingavu. To pleme je na Solnograškem najbolj razširjeno in čem rodovitniše so ravnine in doline, tem večja je živina, ima pa naslednja znamenja: 1. Živina je rjavo rdeče barve; 2. po križi ima belo progno, ki sega do grebena; 3. trebuh je mnogokrat bel in tudi stegna so v časih bela; 4. glava je kratka; 5. gobec ali smrček je tudi bel; 6. oči imajo belkaste obročke; 7. rogovji so kratki, lepo zaviti, beli, na konci pa so črni in 8. koža je tanka ter jako premakljiva, dlaka pa je gladka.

Hvali se na dalje v oni knjigi, da so krave dobre mlekarice. Poprek daje srednje velika krava te vrste na leto 2300 litrov mleka. Poleg tega pa je mleko od nje mnogo boljše in mastniše, kakor pri drugih živalih. Voli so pa posebno za vprego in kakor navlašč za pitanje. Blizu večjih mest, kjer se prodaja mleko lahko in še primerno dobro, vredno je živinče, da mu človek lepo streže in če ga nima še v svojih hlevih, da si ga pripravi, čem prej mu je mogoče.

Pri nas je take živine že precej, pa tudi na slov. Koroškem in Kranjskem ni več redka.

Sejmovi. Dne 2. decembra v Bučah in Vrenski gori, pri sv. Lovrenci na Prišlini. Dne 10. dec. pri Št. Ilji v slov. gor. in na Dobovi. Dne 13. dec. v Jurkloštru, pri sv. Duhu na Stari gori, pri sv. Petru pri sv. Gorah, v Studenicah in v Žalci. Dne 15. dec. pri sv. Križi na Slatini.

Dopisi.

Iz Slatine. (Čudne spletke.) V sredo dne 14. novbr. bilo je 13 občinskih očetov slatinskih zarad žaljenja časti na sodnji v Rogatecu obsojenih. Že minolo zimo, dne 13. jan. je bilo, ko so se bili oni očetje v gostilni pri županu sešli ter proti nekaterim tukašnjim osebam napravili sklep, v katerem jih črnijo, da so lažniki, da ljudstvo hujskajo, h krivičnim podpisom zapeljujejo itd. Ali česarkoli so jih obdolžili, vse od konca do kraja, od besede do besede je bila gola izmišljava spoštovanih občinskih zastopnikov na Slatini. To so pokazale preiskave državnega pravdnika in še dveh drugih oblastnij. G. A. Kurtz, ki je Slatenčanom posebno trn v peti, je pa celi občinski zastop tožil pri sodnji. Tukaj so skušali zopet dokazati, da je res lažnik in vse česar so ga obdolžili. Treba pa je bilo novih dokazov. Iztuhtali so jih kmalu, a zopet nobeden se jim ni obnesel. Le eden izgled izmed njihovih zanimivih dokazov: G. A. Kurtz in „tovarše“ so obdolžili, da so silili h krivičnim podpisom. V obč. sklepu dne 13. jan. navedli so v dokaz to-le: „M. P. pride k A. C. ter zahteva, naj podpiše pooblastilo za volitvo. A. C. noče podpisati. M. P. naloži osebi A. C. 50 kr. kazni. Ker A. C. še za sol nima, toraj rajši podpiše“. Na preiskavi sta M. P. in A. C. potem spričala, da se že dolgo nista niti videla. Treba je bilo torej dne 14. nov. novega dokaza. Evo ga iz možgan (glave) županovih: „G. A. Kurtz pobiral je lani podpise proti ravnatelju v Slatini. Neko popoldne pokliče tudi mene k sebi. Pokaže mi neko pismo ter me sili podpisati. Jaz sem pa prinesel revolver s seboj v žepu in nisem hotel podpisati“. Kaj mu je sodnik na to rekel, ne vem. Dopisnik bi mu bil to-le rekel: „G. župan, ali se nič več ne spominjate, kako ste enkrat v precejšnji družbi „šimfali“ čez ravnatelja na Slatini ter rekli, da se popolnoma strinjate z g. Kurtzom in bi bili prav radi podpisali pismo, pa Vam ga g. Kurtz ni hotel poslati? „Taki so bili tudi drugi dokazi. Toraj: Kdo laže in hujška na Slatini?!

Iz Zdol. (Raznoterosti.) Letino smo imeli pri nas prav dobro, sena je bilo srednje, zato pa otave toliko več; pšenica, reč, pira, lepo zrnje in koruza — vse to je izvrstno, da že dolgo let ne tako. Krompir je sploh lep. Vinogradi, kateri so že zdravi, so precej boljše

in več obrodili od lani. Prodaja se pa različno, namreč: 4, 5, do 6 goldinarjev staro vedro. Le kupci so redki, kakor zvezde na oblačnem nebu. Torej pridite po vino! Imamo še tudi večletne starine. Sadja smo tudi prav veliko imeli, posebno jabelk, nekaj smo jih prodajali, nekaj pa sušili. Sploh kdor ni poletu rok križem držal, tudi ne bode to zimo stradal, smemo torej pač posebno Bogu hvaležni biti. — Naš okr. zdravnik, g. dr. Keppa, pač ni več za svoj namen. Kaj pa je? Čujte: Ni še dolgo tega, kar pride k nam po svojem popotovanju, da si ogleda vode, pokopališče, in drugo. Ker je ravno memo šel, zato ga nek tukajšnji kmet in posestnik nagovori in prosi, naj bi k njemu prišel in njegovega bolanega otroka ogledal ter mu zdravila zapisal. Ali kaj stori gospod doktor? „Pazite, reče, kedar nazaj domu grem, tedaj ga na cesto prinesite!“ O ti —! Te časti mu kmet ni naredil. Zakaj gospod ni hotel v hišo, to se ne vè. Se-li križa boji, ker je tam v hiši, ali pa bi ne bil po stopnjicah mogel v hišo zlesti? Kaj pravite, g. doktor? Želite-li, da bi tudi vas, ko obolite, ali vašega otroka, tudi na cesto nesli in bi vi tam zdravila čakali? Vi ste se nas znabiti naveličali, mi pa smo se tudi vas. Tukajšnje občinske ceste tudi niso vam po godi. Vi ste že se zoper našega mladega župana pritožili zavoljo cest, ali kdor ni brljavih oči, lahko vidi, da so naše ceste dosta boljše, kakor so bile pred šestimi leti. Ceste, kakor so v mestih, ne moremo delati, pri nas denarji ne cvetijo. Kmeta že itak vse žuli, ni treba, da se to godi še tam, kjer ni treba.

D

Iz Cezanjevec pri Ljutomeru. (Nagla smrt.) Velik in nenavaden spreved vršil se je dne 1. dec. od naše cerkve na tukajšnje pokopališče. Jarennski kaplan, čast gospod Franc Murkovič, spremljali so z Ljutomerskima gospodoma kaplanoma svojega očeta h večnemu počitku. Pokojnega očeta Franca Murkovič zadela je nagla, nenavadna smrt. V ponedeljek večer, dne 26. novembra, hodili so k konjem gledat, in so enega malo z bičem vdarili; priletelo je pa tudi po drugem, in tisti je v njih brsnil. Čeravno jih je bolelo, šli so še polagat, in so se potem brez skrbi vlegli. V torek predpoldnom pa so postale jim že bolečine tako hude, da so se dali prevideti s sv. sakramenti in se pripravili na pot v večnost. Čeravno sta zdravnika vse skušavala, vendar jim nista mogla podaljšati življenja. V sredo predpoldnom pa se jim je sicer nekoliko vzboljšalo, ali odvečera so se jih zopet lotile silno hude bolečine. Z nočjo rastle so tudi bolečine. Ob $\frac{1}{2}$ 3. uri so le samo zaspali. — Po človeški sodbi bi bili pokojni še lahko veliko let živeli, ker so bili sploh zdravi in krepki; ali Bog je drugače sklenil. Gospod sin, kaplan v Jarenini, dobili

so brzojavno poročilo o bolezni očetovi ravno eno uro pred očetovo smrtjo; prišli so še tisti den, ali očeta so našli že na mrtvaškem odru. Spreveda se je vdeležila šolska mladina z gg. učiteljema in velika množina ljudi. Pokojni oče Murkovič bili so rojeni l. 1828, in so dovršili že 60. leto. Ravno meseca novembra pred 17. leti umrla sta v enem meseci, namreč oče dne 7. decembra 1864, mati pa dne 30. decembra 1848. Pokojni Murkovič so bili poštenjak od nog do glave, izvrsten gospodar, dober sosed in nasprotnik delitve loga. V naši občini so bili vedno naj veljavnejši mož. Murkovič so bili sploh vrl narodnjak, več časa ud čitalnice Ljutomerske, ud posojilnice, večletni župan, potem občinski predstojnik, šolski načelnik, cenilni mož, cerkveni ključar pa okoli 30 let. Za našo cerkev, posvečeno sv. Roku in sv. Boštjanu, so dali preliti mali zvon, ki je bil počil in ta je potem prvokrat zvonil pokojnemu gospodu župniku Šrolu. Tudi nove svečnike so spravili in še veliko drugega so za cerkev in šolo storili. Naj počivajo v miru! Kmečki sin.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo, svitli cesar je preživel 40. obletnico svoje vlade v Miramare pri Trstu. Tudi je ondi svitli cesar napisal ljubeznjivo zahvalo vsem svojim narodom za njih raznolične spomenice tega dneva. Iz Miramare pa sta se svitli cesar in cesarica povrnili na Dunaj že koj drugi den pozneje. — V drž. zboru se je v torek načrt postave o kmečkem dednem pravu vzprejel z veliko večino. Zoper njo so glasovali vsi, ki jim še tiči prenapeti liberalizem v koži. — Poslanci Vošnjak in tov. so predložili v drž. zboru nasvet, naj skrbi vlada za izdatno nasajenje ameriških trt. — Štajarska dežela vzame na posodo 12. milj., vidi se, da še nismo iz dobe napredka — v dolgovich. — Knez Liechtenstein je govoril v drž. zboru jako lepo in pokazal, da pozna in ljubi kmeta stare korenine. — Nemški liberalci na Koroškem se kažejo slej kakor prej neprijazne svojemu škofu. Kjer jim je moči, tam so kar k redu, naj se napravi škofu kaka ovira. Sedaj se godi tako pri dij. semenišči, za katero se nabira denar. Ali se boje ti možje vrlih in vnetih dušnih pastirjev? — V Ljubljani so v ponedeljek, dne 3. decembra, slovesno odprli novi obrtni šoli. Učencev in učenk je že skorej preveč za začetek. — Iz Vipavske doline zapušča čedalje več kmetov svoje posestvo ter se izseljuje v južno Ameriko. To ni dobro znamenje in treba bode vladi, da misli na to, kako se vzboljša ljudem ondi življenje. — Gorica dobi novo blaznico, hišo za vnorele ljudi. Čudno, da se množi skorej po vseh deželah število tacihi ljudi. — V Trstu so iredentovci te

dni kazali svoje sovraštvo do Avstrije očitno ter so pribijali ustajne liste na oglih ulic. Nekaj tacih mladičev pa so zajeli ter jih deli pod ključ Resnica, čas je že, da seže grof Taaffe v to sršenje gnezdo ter odpravi gospôdo, ki pri vsem le molči, in se ne gane iz službe, da si je ne opravlja. — G. J. Gorup, velikotržec v Reki, je o 40-letnici cesarjeve vlade daroval 50.000 gold. za ustanove slov. dekliške šole v Ljubljani in 60.000 gold. za ustanove slov. dijakov iz Štajarske, Kranjske in Primorske dežele ter iz Reške okolice. Slava temu rodoljubu! — V Kopru so Italijani postali jako drzni ter se gode po mestn koračnica, ki je za tamošnje slov. prebivalce jako razžaljiva. — Hrv. vlada ima prav lahko delo s sedanjim saborom ali dež. zborom. Gg. poslancem je vse prav, kar ukrene vlada a tej je prav, kar ji ukaže Madjar v Pešti. Je pač torej modra glava kalvinca Tisza, da skrbi tako lepo za Hrvate! — Poljski poslanci so izročili dr. Smolki, predsedniku drž. zbora, 70.000 gold. vezilo v njegovi 70-letnici. Dr. Smolka je bil že leta 1848 predsednik drž. zbora in je sedaj že več let na istem mestu.

Vunanje države. Odkar freimaurerji ukažejo v Italiji, počí od časa do časa glas, da zapustijo sv. Oče Rim in se preselijo Bog zna kam. No to je že resnica, da lahko pride čas, ko se to izgodi, toda freimaurerjem na ljubo? Ne, njim na ljubo že ne. — Sv. Oče so razposlali vsem velevlastim spomenico, v kateri se nasvetuje, naj se kliče shod mož v to, da se odpravi suženjstvo. — Italijanski kralj Umberto je pisal našemu svitlemu cesarju ter je izrekel svoje veselje čez to, da sta Avstrija in Italija v prijazni zvezi. — Na Francoskem si očitavajo poslanci razne goljufije, posebno Gilly je očitno nekatere tovariše imel za goljufe ali njih nobeden si ne upa djati ga na tožnjo klop. Kakor je sedaj podoba, pride pa vendar-le cela stvar pred sodnijo, ali Gilly pravi, da ga je ni strah. — General Boulanger dela vladi vedno večje preglavice, kajti vidno je, da njegova moč raste pri ljudstvu. Kakor stoji sedaj republika, ne more nihče imeti do nje spoštovanja. — Angleško ministerstvo nima volje dati kacih pravic Ircem in če jim kedaj kako obljubi, tedaj še je le prav ne izvrši. To je grda, sebična krivica in utegne še gospôdi biti kedaj žal, da niso dali pravice ljudstvu, ki je pri njej išče. — V Belgiji hoče vlada vpeljati osebno vojaštvo, to se pravi, da mora vsak v vojaško sukno, ki kaže va-njo. Tako je sedaj že skorej po vseh državah stare Evrope. — Nemški cesar je bil malo vzbolel, a ni bilo nevarno. Našemu svitlemu cesarju je pisal kaj prijazno čestitko. — Z ruskim posojilom nemška država ni zadovoljna, najrajši bi bila, da bi Prusom nihče ne zaupal denarja. — Rusija po-

mika po časi ali zmeraj več vojaških čet na zapadne meje, to pa prav na tihem. Kaj hoče kje? — Bolgarija še svojih roparjev ni ugnala, zadnje dni so jih nekaj pozaprlí, toda po vseh kotih se prikazuje še kje katera nova četa. — V Srbiji so razveljavili prve volitve volilnih mož, ker se bojda niso volitve godile prosto. Mogoče, ali vzrok je celi stvari brž kje drugje, kakor pa v premalo prostih volitvah — Turčiji se nič ne mudi, niti proti trženju s sužnji ni doslej česa storila, da bi človek rekel, da je. — V Afriki se Evropejcem ne godi dobro, Italijani so našli smolo v Masavi, Angleži v Egiptu, Nemci v Zanzibaru — na vseh krajih se vidi, da ni dobro, če se postavi človek na solnce, ako ima maslo na glavi.

Za poduk in kratek čas.

Nekaj iz potovanja.

Spisal Janko T.

(Dalje.)

Pa pustimo raje Begunje s svojimi ječami in pojdimo raje pogledat kake dve uri dalje proti severo-izhodni strani. Pot je gladka, večinoma po ravnem, le tu in tam majhen hrib, pa kaj nam bode ta hrib, saj gremo na božjo pot. Res, na božjo pot vedem č. bralce v Brezje, k Mariji Pomagaj. Velike so Begunje, a v njih bivajo večinoma nesrečni ljudje, a Brezje majhna cerkvena, da ne rečem kapelica, a srečen je, kdor tje priroma. Cerkev Marije Pomagaj v Brezji stoji na mični ravnici, skoraj sama, le dvoje ali troje hiš jo obdaja. Posvečena je cerkvena sv. Vidu, mučeniku, na stranskem altarji proti jugu je slavna podoba Brezke matere Božje. Kip pri kipu, podoba pri podobi kinča to majhno kapelico a na altarji zreš mili obraz Marije Pomagaj. Nad sto brgelj zreš na straneh po steni in za altarjem viseti, mnoge in mnoge zahvale čitaš in mnoga podoba ima celo srečno prigodbo Marijine pomoči. Tu je napis pisan od priproste roke, katera je komaj znala pisati, tam je pisava učenega romarja in tam zreš spet besede pisane od Mariji se zahvaljajoče baronice. Strah obdaja človeka, če pomisli, da je sv. kraj, kjer je roka božja že tolikokrat skazala svojo sveto moč. In če klečiš pred altarjem in zreš v Marijin obraz — oj mile oči, ne hote bodeš se začel priporočati Marijini pomoči, kajti nježno te gleda božja mati, in ljubo zre tvoj obraz dete Jezus. Gledaš podobo tudi od ene ali druge strani — Marijine oči so mile v te vprte, kajti podoba je umetno delo.

Da pa ne bom le hvalil, hočem tu resnično prigodbo zapisati, iz katere se očitno čudež in pomoč Marijina razvidi: Nek mladeneč Jurij Bergant iz Kranjskega, služil je v Knittelfeld-u na Štajarskem vrtnarjem. Nekoč strese ga hud

mraz, in nevarno zboli. Ležal je 7 mesecev v bolnišnici, a bil je revež in siromak izpuščen, kajti noga je bila trda, udje in skopi otrpnjeni, stopalo sključeno, da je moral železne šine nositi, a dve brglji ste mu olajšali hojo. Z zaupljivostjo obrne se naš mladenič k Mariji in roma nekaj peš, nekaj vozeč se k Mariji Pomagaj v Brezje. Vdan v voljo božjo gre v cerkvice in z gorečim srcem začne k Mariji izdihovati in jo pomoči prositi. In glej — ko moli, strese ga nekaj po nogi in v spodnjem članku mu je zašumelo. Še nekoliko moli, potem gre iz cerkve, odvrta šinje in glej, noga, ki je sicer pri odvrtnji šinj na stran se obrnila, bila je mirna in v spodnjem članku je lahko nogo premikal. Z gorečo zahvalo pustil je šinje in eno brgljo v Brezji in se z veseljem vrnil zdrav domov. To je le en čudež, ki se je zgodil v Brezji, ali rekel sem, da visi nad sto brgelj v kapelici, torej je gotovo mnogo hromih v Brezji ljubo zdravje zadobilo. (Konec prih.)

Smešnica 49. Konjski barantač prodaja kmetu staro „kluso“. Ali vže za dva tjedna pride kmet k prodajalcu ter zahteva denar nazaj. „Zakaj?“ zadere se prodajalec. Kmet: „Mrha je crknila“. Barantač: „To ni mogoče, pri meni tega še nikoli ni storila“.

Razne stvari.

(Za slov. šolo.) Gg. M. Vošnjak in tovariši so v drž. zboru stavili do ministra grofa Taafe, vprašanje, odkod da prihaja to, da se mešajo nekateri gg. okr. glavarji v to, kaj da sklenejo obč. zastopi gledé poduka v nemščini v malih, t. j. v ljudskih šolah slovenskih. Kaj da je tega krivo, to vedó ljudje lahko a grof Taafe ne vemo, če najde lahko odgovor na to vprašanje.

(Imenovanje.) Gosp. Karol Lubec, doslej višji davkarski nadzornik v Mariboru, je imenovan za finančnega tajnika v Gradci; g. Simon Goričnik, doslej finančni komisar v Mariboru, pa je postal višji finančni komisar. Oba gg. zapustita tedaj, kakor se sliši, naše mesto.

(Cesarska slavnost) V nedeljo, dne 2. decembra se je vršila cesarska slavnost v kn. šk. dijaškem semenišči v Mariboru in radi priznamo, da so nam semeniščani podali v petji, v govori in v gledališni igri skorej več, kakor smo pričakovali od njih.

(Slov. čitalnica) v Mariboru je imela v nedeljo, dne 2. decembra, letni občni zbor in se je v njem izvolil nov. odbor. Poslej predseduje čitalnici g. M. Berdajs, trgovec v Mariboru, denar pa vzprejema g. Fr. Dolenc, tudi trgovec v Mariboru. Mi želimo slavni čitalnici veselo in krepko življenje, saj je ona edino društvo, v katerem nima mesta politika, ki je za nas doslej malo vesela.

(Zahvala.) Preblagi domoljub, g. magister Feliks Ferk, zdravnik in veleposestnik v Mariboru, je v proslavljenje 40-letnice presv. cesarja podpisanemu izročil hranilnično knjigo št. 309 vrednosti sto goldinarjev, ki so naloženi pri „Posojilnici“ v Mariboru. Obresti neodpovedljive glavnice so namenjene dijaški kuhinji družbe sv. Vincencija v tukajšnji stolni župniji, in sicer v prvi vrsti za naše gimnazijske dijake, ki bodo kedaj podpora cesarskega prestola in stebri mile domovine. Rodoljubni gospod je že preje založil obilno glavnico za stipendij, kojega obresti po njegovem naročilu domorodni dijaki našega učnega zavoda zavživajo. Za oboji bogati dar izreka preblagemu dobrotniku naše mladine najpristrčnišo zahvalo
Dr. Jož. Pajek.

(Zahvala.) Blagemu g. Alek. Pintariču, beležniškemu koncipijentu v Ptuj, ki je ljudski šoli v okolici Ptujski prekrasno cesarjevo podobo, od tvrdke g. Freytag & Berndt na Dunaji, velikodušno podaril, se podpisani najtopleje zahvaljuje! Iv. Kaukler, nadučitelj.

(Vprašanje in prošnja.) Kje bi se dobila Linhard-ova veseloigra „Matiček se ženi“ ali pa „Veseli dan“. Kdor bi jo imel, tistega prav uljudno prosim, da jo tuk. bralnemu društvu prepusti za denar, ali pa jo vsaj toliko časa posodi, da se prepíše. G. Lamprecht, predsednik, pošta sv. Lovrenc ob kor. žel.

(Za slov. šolo.) Občina Št. Martin v Rožnji dolini pri Celju sklenila je vsled sklepa odborove seje od 4. t. m. potegniti se zoper ponemčevanje ljudske šole, ter je dotične vloge vže odposlala na naučno ministerstvo, oziroma na deželni šolski svet. Slava!

(Obdelitev.) Društvo za podporo ubogih učencev in učenk na ljudskih šolah v Mariboru je razdelilo v nedeljo, dne 2. decembra, razne obleke med učence in učenke za 1200 gld.

(Vseučilišče.) Na c. kr. vseučilišči v Gradci je postal te dni g. J. Brenčič, doma iz Nove vesi pri Ptuj, doktor prava. Slov. dijaki pa imajo dne 7. dec. prvi letošnji slavnostni večer.

(Odpoved dela.) Na Dunaji in v Brni na Moravskem so te dni stavci v raznih tiskarnah odpovedali delo. Na Dunaji jih je kacic 1400 terjalo za te, ki delajo za stalno plačilo, najmanj 12 gld. na teden, za vse pa 9¹/₂ ure, namesto 10 ur na den dela. Javlja se nam, da storé isto tudi štaj. stavci, pa jim še ne damo prav vere.

(Tujci) so pri nas hitro na konji. Tako je prišel pred nekaj leti gori iz blažene Prusije g. J. Kräber, po svojem opravku malar, na Ptuj in ni dolgo trpelo, da je sedel že v mestnem starašinstvu in je krepko „delal za osveto in nemštvo“, dokler ga ni pobrala neizprosljiva bela žena.

(Sejem.) V petek dne 30. novembra je bil, kakor vsako leto, v Celji živinski sejem. Kramarjev ni bilo veliko, temveč pa se je priglasilo živine na sejmišče, cena pa ni bila živini posebno velika.

(Samomor.) V Gaberjih pri Celji si je žena vrat prerezala. Pravijo, da iz nesrečnega sumničenja.

(Srenjski dac.) Mestna občina v Brežicah jemlje odslej naprej po 1 fl. daca na vsak hektl. piva.

(Duhovske spremembe.) K sv. Janžu na Peči pride za pomočnika č. g. Fr. Mešiček, doslej kaplan v Šmartnu pri Velenji.

Loterijne številke:

V Linci 1. dec. 1888: 45, 82, 90 41, 30
V Trsti " " 9, 30, 50, 75, 59

Št. 616.

Razpis natečaja.

V Šoštanjskem šolskem okraju umešča se na novo ustanovljeni dvorazrednici pri sv. Janžu na Peči (IV. plač. razred) podučiteljska služba. Prosilci, oziroma prosilke naj svoje postavno instruirane prošnje predpisanim potom uložijo do 1. januarija 1889 pri krajnem šolskem svetu pri sv. Janžu na Peči. Zmožnost slovenskega jezika je neobhodno potrebna.

Okrajni šolski svet v Šoštanji,
dne 23. novembra 1888.

Načelnik.

Konji na prodaj!

Kdor hoče dobri in lepi, 7 let stari kobili, ki ste 14½ pesti visoki in širokih prs, žlebastega križa, z lepo malo glavo in velicimi žinjami ter enako rjavi, pridni in za težko brežnjo vožnjo, dobi jih po ceni ali v zameno za lepe vole pri g. Lamprehtu, posestniku na Kumenu, pošta sv. Lovrenc na kor. žel.

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekajo podpisani prečastitej duhovščini iz Ljutomera, gg. učiteljema iz Cezanjevec in slavnemu občinstvu, katero je od blizo in daleč prišlo in skazalo sočutje in spremilo premilega nam očeta

Franca Murkoviča

dnes k večnemu počitku. Rajni se priporočajo pobožnej molitvi.

V Cezanjevcih pri Ljutomeru,
dne 1. decembra 1888.

Žalujoči otroci.

Najboljši molitveniki

vezani v usnje, žamet, kristal in kost v nemškem in slov. jeziku od 25 kr. do 6 gl. priporoča na izbor

Andrej Platzer,

poprej **Edvard Ferlic**

v Mariboru na Dr., gosposke ulice št. 3, prodajalnica papirja, pisalnih reči, šolskih knjig in drugih šolskih reči. Vsi molitveniki se dobro vežejo v usnje za 50 kr. in več. 8-11

Iz slovečega Konjiškega vina lastnega pridelka destilirano

konjak

je dosedaj edino zdravilo pri protinu, revmatizmu, trganju v udih, ohromenju, ranah vsake vrste, če lasi izpadajo, boleznih v glavi in zobéh itd.

Steklenica po 60 kr. in fl. 1.20 s podukom kako se rabi.

Stari konjak, po zdravnikih priznan kot izvrstna pijača in zdravilo za vse želodčne in nalezljive bolezni, se posebno priporoča rekonvalescentom, steklenica po 1 gl. 50 kr. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Razpošiljatev se vrši na vse poštne postaje po

Benedikt Hertl-ovi

graščini na Goliču pri Konjicah
(na Spodnjem Štajarju). 1-4

Potrebno za hišo in pisarno!

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravno izšel
in se dobi

Slovenski koledar 1889.

za steno.

Cena 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Glasovir, ¹⁻³

dobro vglasbilen, z glasovilom in odmevalom brez pomanjkljivosti se proda za 55 gld. v Gospodskih ulicah št. 26, v prvem nadstropji.

Spretnemu kolarju

brez konkurence daleč na okolu bi najraje prodal malo $\frac{1}{4}$ ure od Šmarija ob veliki cesti ležeče posestvo, ki sestoji iz dveh oralov njiv, travnikov, kuhinjskega vrta, zidane hiše, hlevov in kovačnice.

Tudi prodam $\frac{1}{2}$ ure od Šmarija blizu podružnice sv. Miklavža ležeče malo posestvo, ki ima lep vinograd in njivo, oboje $1\frac{1}{2}$ oralov veliko, in novo zidano hišo z opeko krito.

Plačilni pogoji zelo ugodni. Natančneje se zvé pri lastniku

Franc Skaza

2-3

v Šmariji pri Jelšah.

Zahvala in priporočba.

Za meni že 22 let skazano zaupanje izrekam najponižnejšo zahvalo, ob enem se pripočam v prihodnjič, posebno častiti duhovščini in zagotavljam vse p. n. kupce, da bodo gledé potrežbe in nizke cene prav zadovoljni.

Bolj oddaljenim gospodom pošilja se blago v zaboju do zadnje železniške postaje voznine prosto; vsled tega imajo le male stroške.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Pelikan,

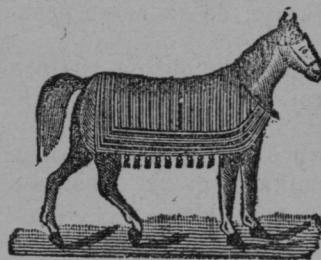
medičar in svečar

4-4

v Mariboru na Štajarskem.

Mežnar in organist

ali samo mežnar se takoj sprejme v Breznem (Fresen) na Kor. železnici. 2-2

Varujte svoje konje **mokrote in mraza!**

Glavna zaloga prve in največje tovarne za **konjske odeje**

razpošilja svoje dobro in trpežno izdelane težke odeje po naslednjih cenah: konjske odeje prve vrste 190 cm. dolge,

130 cm. široke sive barve s pisanim robom, debele in tople, komad le **f. 1.45**, ravno tiste najfinejše

f. 1.75.

Krasne žveplo-žolte odeje za voznike

s šesternim črno-rudečo ali modro-rudečim robom blizo 195 cm. dolge in 145 cm. široke komad **f. 2.30** 2 metra dolge in več kakor $1\frac{1}{2}$ metra široke, debele in močne **f. 2.75.**

Krasne zlatorumene Double-odeje za gospodo

služi tudi za preprogo komad le **f. 3.45.**

Sto pisem z pripoznanjem merodajnih oseb:

Prejeli smo nam poslano odeje in prosimo, da nam še pošljete 60 komadov ravno takih à f. 1.75. **Tropavsko društvo na akcije za čiščenje sladkorja.**

Pošljite s povzajem g. Benediktu pl. Szluha, pošta Czece 12 komadov odej à f. 1.75, kakšne ste meni poslali, g. Ig. pl. Koller 4 komade ravno takih in meni 5 kom. odej za voznike à f. 2.30.

S spoštovanjem

Adam pl. Salom, kr. ogerski nadkonjik.

Odeje se razpošiljajo na vse kraje po pošti ali železnici s povzajem ali proti predplači. Kar ne ugaja, se vzame nazaj in se vrača denar. 1-4

Naslov: **Erste Wiener Pferdedecken-Fabricks-Niederlage J. H. Rabinowicz, Wien, III., Hetzgasse 12/50.**

Popolna razprodaja

Popolna razprodaja

tkanine za gosposke suknje in hlače
in za gospejina oblačila

po zelo znižanih cenah

Pri **M. STERGA R**-ju

v **Mariboru**, glavni trg v hiši eskomptne banke.

Razpošiljajo se tudi na deželo muštri na ogled. 2-5

Popolna razprodaja

po zelo znižani ceni

po zelo znižani ceni

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 49. števil. „Slov. Gospodarja“.

1888.

6. decembra.

12.

Življenje sv. Viktorina.

Spisal dr. M. Napotnik.
(Konec.)

Sv. Viktorin je bil mož apostolski v polnem pomenu te besede. Mučil in trudil se je brez oduška, da spreobrne nevernike malikovalce, da spoprijazni krivovernike, heretike in pa da vernike katoličane obvaruje grdih zmot in jih potrjuje v pravi, jedinovzveličalni veri Kristusovi. Kamor ni segati mogla njegova govornjena, živa beseda, segala je pisana ter užigala srca krščanska in navduševala za pravo prosveto. Žal, da se ne da prav natančno rešiti velevažno vprašanje, kedaj je slavni škof živel in deloval med katoličani Ptujskimi. V tem oziru nam primanjkuje povsem zanesljivih, verodostojnih podatkov. Modri Kasijodor sicer poroča, da je Viktorin iz retorja postal vladika, „Victorinus de oratore episcopus“, vendar ne pove časa, v katerem se je dogodila ta prememba. Med tem pa se še nahajajo pisatelji, ki natančneje določujejo dobo krepostnega življenja Viktorinovega in blaženega poslovanja njegovega. Sikst Senenski uči, da je naš svetnik slul okolo leta 270; previdni Anglež Kavej pa misli, da je bilo okolo leta 290. Kot čas njegove mučeniške smrti se skoro soglasno povdarja leto 303. Ker pa je sveti mož zapustil obilno število književnih del, hoče resnici biti podobno in sorodno, ako denem, da je v Ptuj škofoval sv. Viktorin med leti 270 in 303. Če ne že poprej: kajti on se semtertje imenuje celó vrstnik sv. Ciprijanu Kartagincu, ki je bil dne 14. sept. leta 258 silovito umorjen. Dá, le v 30 do 40 letih je našel sveti škof dovolj časa, da je napisal toliko komentarjev za raznotere svetopisemske knjige, kakor nam zatrjuje sv. Hijeronim. Kratkih deset, petnajst ali tudi dvajset let bilo bi vsekako premalo za toliko blagrovito, plodonosno delovanje sv. Viktorina. ne le na dušnopastirskem, ampak mnogo več še na slovstvenem polji.

Kako vzgledno da je živel sv. Viktorin in kako vspešno da je deloval, spričuje nam Stridovčan Hijeronim, ta najostrejši kritik cerkveni, ki ni bil zadovoljen z vsako majhno, malovredno stvarjo. Učenega in pobožnega škofa prišteva latinskim cerkvenim očetom, pisoč: „Legisse me fateor in Mattheum... et latinorum Hilarii, Victorini, Fortunatiani opuscula“. Imenuje ga stebrom katoliške cerkve v svoji apo-

logiji zoper sovražnega Rufina, duhovnika Akvilejskega. Očita namreč temu besnemu nasprotniku, po kaj da se pri svojih zagovorih Origena adamancija sklicuje samo le na-nj kot dozdevnega branitelja Origenovih zmot, po kaj se rajši ne ozre na druge moževe, ki so nosilni stebri sv. cerkve, da od teh poizve, kaj mislijo in kako sodijo ob Origenu Aleksandrinci. „Si auctoritatem suo operi praestruebat Rufinus“, odgovarja s sveto nevoljo Stridovčan, „volens, quos sequeretur, ostendere, habuit in promptu Hilarium Confessorem, habuit Ambrosium... et Martyrem Victorinum, qui simplicitatem suam in eo probat, dum nulli molitur insidias. De his omnibus tacet et quasi columnis Ecclesiae praetermissis me solum pulicem et nihili hominem consecatur“.

V tem že v prvem delu spominjanem citatu prišteva najučenejši cerkveni učitelj našega Viktorina krepkim stebrom sv. cerkve ter ga še hvali poleg tega in poveljuje, da je mož, ki svojo skromnost, blagost in značajnost kaže tudi v tem, da nikomur ne nastavlja zanj in spletek, nego da je sleharnemu odkritosrčen, bodi prijatelj bodi zopernik. Ta pohvala zadobi tem večjo veljavo in tem boljši pomen, ako se pomisli, da je naš Viktorin hud boj bojeval s preraznovrstnimi krivoverci, katere pa je tudi očitno napadal a ne skrito in poniglavo, kakor so to ravnali zviti herezizarhi one viharne dobe. Da je naš veljak v polni meri zaslužil častni priimek: columna ecclesiae, steber svete cerkve, priznavati mora vsakdo, kedor ve, kako krepko in pogumno je branil sveti mož svojo ljubljeno mater sv. cerkvo zoper brezbrojne heretike tistega vremena. Po vsej pravici prišteva sv. Optat Milevski našega Viktorina krdelu zagovornikov katoliške cerkve, rekoč: „Adsertores Ecclesiae catholicae, a quibus superati sunt Marcion, Praxeas, Sabellius, Valentinus et ceteri usque ad Cataphrygas temporibus suis, nimirum a Victorino Petavionensi et Zephyrino Urbico et a Tertulliano Carthaginensi“. Slavni Ptujčan pripada istodobnim prvakom, ki so nevpogljivo branili večne resnice zoper najsilnejše ugovornike. Optatovo sodbo potrjuje sv. Hijeronim, ki v svojem zapisniku cerkvenih književnikov pripazuje, da je sv. Viktorin pisal zoper vse herezije, „adversus omnes haereses scripsit“.

Kedor prevdari, da je preblagi mož ust-

meno in pismeno širil svete resnice, in da je ustmeno in pismeno odstranjeval krive nauke, katerih ni bilo takrat majhno število, pa da je tudi proti nasilnim preganjalcem svojih vernikov pogumno in srčno postopal, — kedor vse to premisli, primoran je priznavati, da je sv. Viktorin bil neumorno delaven škof, da je bil izvenredno učen bogoslovec, vnet in zavzet in spreten zagovornik nebeških resnic ter da je bil neustrašljiv pastir svoje črede v najsilnejših nevarnostih. Sploh sv. Viktorin je bil mož po volji in želji Božji, ki je storil več, kakor mu je veleval in nalagal odlični stan. Dá, Viktorin stoji kot škof, kot pisatelj in mučenec na nedosegljivi višini.

Tridnevica v Sevnici.

(Konec.)

Da ta nadbratovščina ne začne hirati, njo je treba vsako tretjo nedeljo v mesecu s primernim govorom popoldne oživljati. Najbolje je, da se govori o pripomočkih pravičnega življenja, n. pr. o milosti božji, resnični volji, o zvestem poslušanji božje besede in branju svetih knjig, posebno očeščenju blažene Marije device, o pobožni tovaršiji ali pa duhovni samoti, o pobožnem prejemanju sv. zakramentov, o molitvi itd. Skušnja uči, da bratovščine le zato rade hirajo, ker jih voditelji redno neoživljajo s primernimi govori. Prav koristno in za pridobljenje novih udov mikavno je, če se vsako kvaterno nedeljo popoldne od ene do dveh sv. rešnje Telo izpostavi, da se udje poprej k molitvi sv. rožnega venca povabijo. Molitev naj se opravlja po stanovih. Najprvo naj moli eden možev veseli del in po vsaki dekadi naj se molijo tiste antifone, ki se v novem svetem opravilu nahajajo; po vsakem delu sv. rožnega venca naj se vencu primerna pesem zapoje. Potem moli žalostni del izmed fantov, častitljivi del ena žena in ena deklet rožni venec sv. rešnjega Telesa, kakor se nahaja v novem svetem opravilu in tudi antifone vmes in po vsakem delu sv. rožnega venca zopet eno pesem.

Na tak način čutijo udje bolj živo tisto vez, ki jih veže med seboj in pa z blaženo devico, kraljico sv. rožnega venca. Poprejšnja bratovščina živega rožnega venca, pri kateri se je po srečkanju mesečna skrivnost določevala, ni mogla prav napredovati, ker po goratih župnjah je nemogoče, da bi se udje ene rože vsaki mesec zbirali za srečkanje, ker se dostikrat še ne poznajo. Zgodi se tudi večkrat, da posamezni udi izstopijo, ker niso z voditeljem ali voditeljico zadovoljni, zdaj pa išči novih udov, da bo roža popolna in zares živa? Pri tej nadbratovščini pa ni nobene takih zaprek, duhovne dobrote so pa ravno tolike, kakor je razvidno na podobici, katero vsaki ud prejme. Kako lepo

se zamore ta nadbratovščina razcvetiti, videlo se je roženkransko nedeljo dne 7. oktobra v Sevnici. Že pri 1. in 2. sv. opravilu so preč. gg. misijonarji v živem do srca segajočem govoru roženkransko mater božjo častiti in vernike, ki so obširno Sevniško cerkev do zadnjega kota napolnili, močno ganili; a popoldne pri sklepni pridigi so ljudje glasno ihtili in tako rekoč v solzah plavali, ko so časteli gospod Macur na prižnico stopili in z močnim glasom, do živega segajočimi besedami nas Mariji devici priporočevali.

Vsacega oko je bilo solzno. Marsikateri grešnik, ki je ravno poprej v dolgi spovedi svojo revno dušo v krvi Jezusovi do čistega opral, je prelival zdaj solze veselja, o katerih veliki spokornik sv. Avgustin govori: „Bolj sladke so solze pokore, kakor veselje v gledališčih;“ in zares ima spokornik za sladko tolažilo besede sv. pisma: „Povem vam, da bo večje veselje v nebesih nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devdeseterimi pravičnimi, kateri nepotrebujemo pokore.“ (Luk. 15, 7.) Po tem govoru so se vsi udje nadbratovščine sv. rožnega venca vrstili v procesijo ter so prižgali vsak svojo blagoslovljeno svečo. S prižganimi svečami in molki v rokah smo se po cerkvi v procesiji premikali, lavrentanske litanije prepevaje. Procesija je bila podobna gorečemu morju, kajti okoli tisoč udov šteje v v Sevniški fari ta bratovščina in skoraj so se vsi s prižganimi svečami te procesije vdeležili. Oh gotovo je tedaj usmiljena mati božja z veseljem na njene častilce gledala in rada pozabila vseh oskrunjenj, katere jej povzročujejo sovražniki njeni. Drugi navzoči verniki, ki niso udje te bratovščine, vidijo tako sijajni sprevod ter so žalostno gledali; marsikateremu so solze v obeh priigrane, in tesno mu je pri srcu prihajalo, češ, zakaj nisem tudi jaz ud te lepe bratovščine, gotovo bi preblažena Marija devica večje veselje imela nad menoj. In glej sklep je bil storjen, stopiti v bratovščino. Zdaj se število udov od dne do dne množi.

Z zahvalno pesmijo je bila tridnevica končana. V ponedeljek pri odhodu č. gg. misijonarjev, verniki so žalostnim srcem za njimi gledali, kajti težko jim je zopet ločenim biti od tako gorečih pridigarjev, tako mrljivih spovednikov in tako nesebičnih božjih služabnikov. Vsi pa kličemo za njimi: Bog v svetih nebesih jim poplati njih trud! Bog povrni pa tudi našemu prečastitemu gospodu župniku, ki toliko za župljane žrtvujejo, da nam tako lepo slovesnost oskrbijo, ohrani jih še mnogo let zdravih in krepkih, kajti prepričani smo, da so za naš blagor uneti in da bodo pri prvi priložnosti priiljubljene nam misijonarje zopet povabili.

Glas iz Razbora.

(Izv. dopis.)

V naših visokih hribih živimo duševno le malo omikani planinci, a telesno korenjaški gorjanci popolnoma mirno in tiho, in svet ne izvé nikoli nič kaj novega, prosimo pa torej vsaj tokrat, naj nam čast. uredništvo dovoli v „Slov. Gospodarju“ primeren prostorček za naše poročilo. Ne bomo obširno poročali, da je letos Bog dal beli ženi — smrti — posebno oblast čez našo faro, ona je do sedaj nenavadno marljivo opravljala svoj grozoviti posel, ali slišimo, da tudi drugod, tu pa tam enako urno maha s svojo ostro koso. Ne bomo nadalje tudi obširno poročali o splošnji nezadovoljnosti, katero nam pouzročuje neka še le leta dni med nami živčca, po svojem poklicu sicer odlična oseba s svojim vznemirjevanjem. Nam tega naša potrpežljivost in miroljubnost že iz tega ozira ne dopušča, ker nočemo bližnjega slabosti svetu razkrivati. Naš namen je le, očitno izraziti svoje veselje, katerega smo že dne 2. oktobra t. l. in po tem dne 21. novembra doživeli. To je še sedaj in kakor upamo, videč iz vseh okoliščin, da bo tudi zanaprej navdajalo naša Bogu hvaležna srca.

Ko smo letošnjo jesen za trdno izvedeli, da nas bodo tedanji naš od vseh nas jako ljubljeni župnik, č. g. Fr. Rojko preselivši se v sosednjo faro, zapustili, bili smo neizmerno potrti, še bolj pa po tem, ko smo bili neke tedne celo brez dušnega pastirja. Zdelo se nam je takrat, da je bila naša fara podobna panju bučel, kadar svojo kraljico — matico — zgubi. Toda božja previdnost, ki tudi za najmanjšo stvarico skrbi, nas ni ravno dolgo pustila v tem žalostnem stanju. Navdala je ona preč. kn. škofijstvo s previdno mislijo, da nam je to ravno ljubeznjivega in vsestransko značajnega ter z ozirom na starost ko nalašč za našo faro prikladnega č. gospoda Fr. Klepač-a za provizorja poslalo.

Naša prej močno potrta srca so se koj oveselila, ko smo novega gospoda ugledali in jih že tisto jutro — na dan dohoda — sv. mašo z jako visokim in krepkim glasom popevati slišali.

Vendar pa to naše veselje tedaj še ni stalo na trdni podlagi, ker še nismo bili zagotavljeni, da bodo kot župnik ostali pri nas. V malih dneh pe tem pa smo koj spoznali na njih, da se ne ustrašijo nobenih težav, ne silnega vetra, kateremu se upogujejo najmočnejša drevesa, ne velikanskega snega, ne težavne hoje po strminah, ne dolgega časa, česar vse je lastnost našega visoko planinskega kraja in je za nežno občutljivega človeka skoraj neznosljivo. Z eno besedo: pokazali so se koj po prihodu trdnega kot skala zoper vse ovire, ki so jih v kratkih dneh deloma sami skusili, doloma pa jih od

drugih slišali. To je bila v pravem pomenu njih skušnja za življenje v visokih hribih, katero so srečno prestali in jo z dobrim uspehom dovršili, ona pa jim tako rekoč daje sprječalo neomahljivosti in le na podlagi tega sprječala jim je bilo mogoče prositi za to faro, ki so jo v resnici tudi dobili.

Vse to je še le dalo trdno podlago našemu veselju. Le težko smo že pričakovali dneva slovesnega umeščenja ali inštalacije, pri kateri priliki posebno smo želeli goreče Boga prositi, naj bi po svoji neskončni milosti dal novemu g. župniku dolgo in zadovoljno življenje med nami. Pripravljeni smo bili po možnosti delovati na povišanje slovesnosti. K ljubu temu pa se je stvar vendar sukala tako, da bi nam bilo upanje na slovesno inštalacijo skoraj po vodi splavalo. Kajti razne okoliščine, sosebno pa ta, da nam je že zima pred durmi, so preč. g. dekana in nadžupnika Šmartinskega ovirale, da si niso upali odločiti se za odhod v visoki Razbor. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Negove. (Prenovljenje in blagoslavljanje cerkve.) [Konec.] Vse, kar je v cerkvi, imamo večinoma novo ali ponovljeno. Dobili smo tudi novo Marijino podobo patronico naše cerkve. Dne 7. septembra smo jej šli tri četrt na pet popoldne četrt uro od cerkve naproti in nazaj gredé jo je spremljalo blizo dvesto belo oblečenih deklet z vernim ljudstvom, med petjem, sviranjem godbe in pokanjem možnarjev. Potem je bila večernica in ob osmi uri zvečer, kakor pri nas pravijo „rimska procesija“ belo oblečenih deklet. In to je bil lep prizor, videti toliko lučic brleti v nočni tmuni. Drugi dan smo obhajali rojstvo preblažene device Marije naše farne patrone. In res se je nam v našo cerkev tako rekoč narodila nova podoba preblažene Device Marije. Na glavnem altarji imamo pet velikih podob svetnikov. Na sredini stoji podoba prebl. device Marije. Njej na desnej strani podoba nje matere Ane, na levej strani podoba nje očeta Joakima in tem na vsakej strani podobi sv. Cirila in Metoda. Vse podobe nam je prav lepo in umetno izrezal naš slovenski rojak in kipar g. N. Perko pri sv. Trojici v slov. goricah. V kratkem dobimo tudi manjši zvon nov, katerega nam že preliva g. Janez Denzel v Mariboru. Menda bo že pel, ko še bodo bralci te vrstice v roke dobili. Dne 20. oktobra smo dobili drugo Marijo mater Lurško, katero smo ravno s tako slovesnostjo sprejeli kot prvo. Stoji na levem stranskem altarji v duplini. Na desnem stranskem altarji pa stoji sv. Anton puščavnik tudi v duplini. Cerkev so nam blagoslovili prečastiti gospod dekan od sv. Lenarta. Pred blagoslavljanjem so

imeli preč. g. dekan lep govor ter so nam na srca polagali, kako da se naj zanimamo za čast in lepoto hiše božje tudi zanaprej. Potem je bila služba božja, pri kateri so se sv. Lenartski dobro izurjeni pevci skazali. Naj nam ostane vse v lepem spominu, posebno besede prečastitega g. pridigarja!

Iz Malenedelje. (Podoba. Delo.) Po vsem katoliškem svetu je znano, kako se je pred leti 30 v malem mesteci na Francoskem, v Lurdu po imenu, prikazovala Marija, „brezmadežno spočetje“, deklici Bernardiki v Masabilski jami ali skalovji. Le-ta jama je po letih postala imenitno svetišče, kjer prelepa cerkvice stoji današnji dan. Od vseh vetrov prihaja veliko trum pobožnih romarjev, poklonit se Lurški Gospej. Ni mi treba na dolgo razkladati o tej čudotvorni prikazni, saj je že skoraj v vseh jezikih več ali manj obširno popisana zgodba, tako je tudi natanjko popisano v slovenskih knjigah. Kakor že po drugih krajih, bilo je tudi tukaj slovesno umeščenje podobe preljube Lurške Gospé, dne 25. novembra, v župno cerkvo. Podoba je oskrbela dobrotljiva roka in je izvrstno, mojstersko delo. Že na predvečer nam je naznanjevalo pritrkovanje zvonov, in strelba iz topičev slovesnost prihodnjega dneva. Umeščenje ali prenesenje podobe iz farovža v procesiji v cerkvo vršilo se je pred pozno božjo službo prav svečano. Obilno je bilo zbranega ljudstva, nekaj tudi iz sosednjih župnij. Precej belo ovenčanih deklic in zraven 4 duhovniki spremljevalo je „Našo preljubo Gospó“ med pokanjem topičev in pritrkovanjem zvonov v cerkvo. Ob kratkem so nam na leci č. g. Ostre, kaplan iz sosednje župnije sv. Tomaža, pojasnili pomen današnjega dneva. Potem pa so vse občje spoštovani preč. g. naš domači kaplan služili sv. mašo. Oj, da bi se mnogokrat zatekli s ponižnimi svojimi prošnjami k našej preljubi Lurški Gospej, ona nas bode gotovo uslišala in izprosila blagoslova iz nebes. Pospravili smo zadnje jesenske pridelke, mala snežena odeja je zginila in z njo tudi hujši mraz. Lepši dnevi so nastali, ljudje še grabijo steljo, in cepajo drva za zimo. Živina še se semtertje pase. Po vinogradih grubenčajo, delajo komposte, in nosijo prst (zemljo). Semtertje še se orje za pomladne sadeže in napeljava gnoj. Lipan.

Iz Remšnika. (Lurška mati božja), Slovensko ljudstvo povsod skazuje posebno češčenje Lurški materi božji s trdnim prepričanjem, da Marija svojim častilcem milosti izprosi pri ljubem Jezusu. Po vsem Slovenskem se razširja češčenje, tako je tudi našla Mati božja pri nas mnogo častilcev, ki se radi zbirajo pri njenih kapelah, posebno pa, kjer se podoba Lurške Marije nahaja. Predlansko leto že je postaviti dal Lešnik, p. d. Krive, prav

nežno kapelico, v kateri stanuje Lurška mati božja. Vsako soboto in nedeljo, kakor tudi na predvečer praznikov in na večer ob nedeljah in praznikih zbere se veliko število vernih Slovencev iz bližave, pri kapelici se najprej moli rožni venec na čast materi božji, ki je po prikazni imela na desnici rožni venec in rekla Bernardiki: Moli za grešnike, na to se glasijo milo doneče pesmi, kojih glas hiti k tronu nebeške kraljice v čast in priprošnjo. Na praznik čistega spočetja Mariji device se je postavila na veliki altar v cerkvi sv. Jurija na Remšniku podoba Lurške matere božje in se je blagoslovila v neizrečeno radost in veselje vernih Remšničanov, enako, kakor v duplini Masabielle se je pri zornici na altari dne 8. decembra 1887 ljudem predstavila. Dne 8. sept. t. l. smo pa enako v procesiji spremljali od Poglono ve hiše h kapeli, ki jo je Janez Holcman postaviti dal na lepem hribcu na Breznem vrhu v naši župniji. Med gromovitim pokanjem možnarjev se je velikanška procesija pomikala s petjem in molitvijo na Poglono v hrib. Po nagovoru, v katerem se je prikazena v Lurdu natančno razložila, blagoslovila se je milobe polna podoba. G. Janez Bezjak zapel je tudi prilično pesem na čast nebeški kraljici, opominjajoč, da naj verno ljudstvo rado in z veseljem hodi počastiti tudi tukaj Lurško mater božjo, ki bo pri svojem nebeškem Sinu vernim izprosila blagoslov in odstranjenje nezgod in toče. Javna hvala se tukaj zreka Janezu Holcman in Lešniku, da sta z velikim požrtvovanjem postaviti dala rožni kapelici. Podoba je izdelal Purger v Gröden tako milo in lepo, da je več kdo rekel; „Ko Marijo pogledam, oblijejo me solze.“

Raznoterosti.

(Lepo darilo.) Gospod Alois Walant, trgovec v Oplotnici, je za Čadramsko cerkev kupil lepo podobo sv. Cirila in Metoda, katera stane 70 gld. in za cerkvo sv. Barbare, podružnice Čadramske, zelo lepo bandero teh dveh apostolov. Bog plati!

(Cerkvena oprava.) Častite šolske sestre v Mariboru imajo na prodaj mnogo mešnih plaščev, od 30—300 gld., ogrinjal (velum) okoli 50, kojim je cena od 15—60 gld. Dobile so tudi iz Dunaja 1 monstranco in 7 kelihov s pate-nami. Oddajajo se po znižani ceni. Prečastita cerkvena predstojništva se vabijo, da si prej ko prej naročijo onih predmetov.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Staritr g fl. 13·50, Kapela pri Radgoni fl. 16·58, Marenberg fl. 5·15, Ljutomer fl. 5·90, Mala Nedelja fl. 6—, Gornji-grad fl. 12—, Solčava fl. 11·47, sv. Barbara Halozah fl. 2·08, Slov. Gradec fl. 5—.